

Є. К. Карлюгааспірантка кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ САНКЦІЙ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Стаття присвячена аналізу правової регламентації застосування економічних санкцій в Україні, яка визначається провідним нормативно-правовим актом у цій сфері – Законом України «Про санкції». Згідно з цим законом, спеціальні економічні заходи є важливим інструментом реагування на наявні та потенційні загрози національним інтересам і національній безпеці України, практична реалізація якого наочно демонструється в контексті російської агресії проти України, що триває з 2022 року.

З урахуванням такої ролі економічних санкцій, дослідження вітчизняного законодавства у цій сфері з метою виявлення наявних недоліків та розробки рекомендацій щодо їх усунення, з огляду на релевантний міжнародний досвід, який може бути адаптований вітчизняним законодавцем для підвищення ефективності національної санкційної політики, на сьогодні є терміновою необхідністю.

У ході дослідження виявлено низку проблемних аспектів у правовому регулюванні застосування економічних санкцій, зокрема: широке визначення спеціальних економічних заходів та підстав для їх застосування, що підвищує ризик колізії запроваджених примусових заходів із нормами міжнародного та вітчизняного права; невідповідність законодавчих положень щодо застосування економічних санкцій проти осіб, які перебувають під юрисдикцією України, сучасній міжнародній практиці в цій сфері; невичерпність законодавчо врегульованого переліку санкцій, що суперечить принципу правової визначеності; а також невідповідність цього переліку примусовим заходам, які входять до санкційного інструментарію Європейського Союзу. Враховуючи міжнародний досвід, зокрема практику Європейського Союзу, що наразі є найбільш релевантною для України з огляду на її євроінтеграційний процес, стаття висуває низку рекомендацій щодо вдосконалення національного законодавства, які дозволять підвищити ефективність санкційної політики України, зменшити її вразливість у питаннях, що стосуються законності економічних санкцій, та наблизити національне законодавство до права Європейського Союзу, що є обов'язковою умовою на шляху України до членства в Європейському Союзі.

Ключові слова: Європейський Союз, Закон України «Про санкції», міжнародне право, правомірність економічних санкцій, примусові заходи, санкційна політика України, спеціальні економічні заходи.

Постановка проблеми. На сьогодні, суб'єкти міжнародного права, стикаючись із загрозами своїм інтересам або порушенням міжнародних зобов'язань, обирають економічні санкції як засіб примусу, що сигналізує про неприйнятність відповідної поведінки та змушує винну сторону її змінити. Цей висновок підтверджується аналізом ст. 1 Закону України «Про санкції» (далі – ЗУ «Про санкції», Закон), який регулює суспільні відносини у сфері застосування Україною економічних санкцій, або, як зазначено у законі, «спеціальних економічних заходів» [1].

Крім того, це підтверджує і санкційна політика України, що активізувалася з 2014 року у від-

повідь на «дії Росії, спрямовані на порушення територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України» [2, с. 600]. Примітно, що з того часу значущість цих примусових заходів не тільки зменшилася, але й, навпаки, економічні санкції продовжують відігравати ключову роль як інструмент «впливу на країну-агресора» [3], особливо в контексті російської агресивної війни проти України, що триває з 2022 року.

В цих умовах, питання правомірного, а отже, й ефективного, застосування економічних санкцій набувають особливої актуальності. Вирішальним чинником досягнення цього є надання якісного правового оформлення механізму запровадження економічних санкцій в націо-

нальному законодавстві. З цієї точки зору, ЗУ «Про санкції» становить правовий фундамент для реалізації санкційної політики України, який пропонується проаналізувати в межах цього дослідження з тим, щоб виявити проблемні аспекти його практичного застосування та запропонувати рекомендації щодо їхнього усунення. Це сприятиме підвищенню ефективності санкційної політики України в умовах сучасних геополітичних реалій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

В останні роки у вітчизняній науці спостерігається зростаючий інтерес до дослідження економічних санкцій, що підтверджує актуальність обраної проблематики. Зокрема, увага науковців зосереджується на вивченні теоретичних засад інституту санкцій у міжнародному праві (Е. Агамалієв, В. Ведькал, К. Фліссак, О. О. Нігреєва), а також на аналізі практичних аспектів реалізації цих примусових заходів ключовими міжнародними акторами такими, як Організація Об'єднаних Націй (М. О. Левчій, Ю. В. Малишева), Європейський Союз (Р. А. Абдуллаєв, Л. І. Чулінда, О. І. Шнирков) та Сполучені Штати Америки (Б. Бернацький, К. Бугайчук, Д. Коваль). Окрема увага приділяється вивченню механізмів застосування економічних санкцій відповідно до національного законодавства України (А. С. Климосюк, Ю. С. Хоббі, Н. Якимчук).

Метою статті є дослідження вітчизняного законодавства у сфері економічних санкцій задля виявлення системоутворюючих недоліків у правовому регулюванні суспільних відносин, що виникають у зв'язку із застосуванням Україною економічних санкцій. У межах дослідження передбачається розробка рекомендацій щодо усунення виявлених вад, із врахуванням релевантного міжнародного досвіду, який може бути адаптований вітчизняним законодавцем для підвищення ефективності національної санкційної політики.

Виклад основного матеріалу. Наслідком міжнародного збройного конфлікту, який розпочався з моменту російської окупації Криму, стало ухвалення 14 серпня 2014 року ЗУ «Про санкції», що є основоположним нормативно-правовим актом, який регламентує реалізацію санкційної політики України. Тому, подальший аналіз буде зосереджений на положеннях цього нормативно-правового документа.

Так, хоча ЗУ «Про санкції» не надає чіткого визначення поняттю економічні санкції, аналіз ст. 1 дозволяє дійти висновку, що під спеціальними економічними заходами вітчизня-

ний законодавець розуміє примусові заходи, що «можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність» з метою «захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави» [1].

Більш точне розуміння поняття та сутності спеціальних економічних заходів досягається за допомогою подальшого тлумачення ст. 3 Закону, яка надає підстави для застосування цих примусових заходів. Примітно, що вказана стаття закріплює доволі широке коло юридичних фактів, серед яких згадуються: (1) «дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод», (2) «вчинення іноземною державою, іноземною юридичною особою, юридичною особою, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземцем, особою без громадянства, а також суб'єктами, які здійснюють терористичну діяльність» таких дій, (3) резолюції Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН), (4) рішення та регламенти Ради Європейського Союзу (далі – ЄС), (5) факти порушень Загальної декларації прав людини, Статуту ООН [1].

Сумарний аналіз наведених положень дає підстави для формулювання таких проміжних висновків. Як видно, ЗУ «Про санкції» слугує правовим підґрунтям для застосування Україною примусових заходів, що можуть мати різну міжнародно-правову природу, включаючи односторонні та міжнародні санкції. Згідно з сучасною доктриною міжнародного права, односторонні санкції представляють собою примусові

заходи, що застосовуються державою без рішення Ради Безпеки ООН (далі – РБ ООН) і можуть бути класифіковані як реторсії, контрзаходи або примусові заходи, що застосовуються третіми сторонами. Поряд з односторонніми санкціями, міжнародне право визнає категорію міжнародних або багатосторонніх санкцій, які є примусовими заходами, що застосовуються на виконання резолюцій РБ ООН, прийнятих відповідно до Розділу VII Статуту ООН [4, с. 54]. Важливо підкреслити, що така класифікація примусових заходів акцентує увагу не лише на відмінності у суб'єктах, які запроваджують санкції, але й їх різній правомірності відповідно до міжнародного права. Зокрема, економічні санкції, запроваджені на підставі резолюції РБ ООН, вважаються найменш дискусійними з точки зору їх міжнародно-правової легальності. Водночас, санкції, введені на основі резолюції Генеральної Асамблеї ООН (далі – ГА ООН), не мають такої ж правової легітимності. Для України це означає, що запровадження санкцій на виконання резолюції РБ ООН за загальним правилом не тягне за собою будь-яких наслідків у вигляді порушення Україною її міжнародно-правових зобов'язань в силу приписів ст. 103 Статуту ООН [5]. Однак запровадження санкцій на підставі резолюції ГА ООН вимагає більшої обачності з боку України, оскільки, з огляду на рекомендаційний характер її рішень [5], реалізація останніх не звільняє Україну від виконання взятих на себе міжнародно-правових зобов'язань.

Схожі міркування можуть бути надані в контексті такої підстави для застосування економічних санкцій, як рішення та регламенти Ради ЄС. Зрозуміло, що вказане положення було закріплено у зв'язку з євроінтеграційним процесом України, який вимагає гармонізації національного законодавства з правом ЄС. У свою чергу, в межах цього перехідного етапу і до набуття Україною повноправного членства в ЄС, реалізація санкційних програм ЄС Україною з точки зору міжнародного права не є підставою, що автоматично виключає протиправність дій України, які можуть мати місце при запровадженні санкційних пакетів ЄС.

Також, певні коментарі необхідно надати щодо такої підстави для застосування економічних санкцій, як факти порушень Загальної декларації прав людини та Статуту ООН. В цьому контексті, як слушно зауважує О. О. Нігреєва, вибір згаданих міжнародно-правових інструментів викликає здивування через їх різну правову природу. Одночасно з цим,

дослідниця пропонує пояснення спільному згадуванню цих документів, вказуючи, що це може бути обумовлено тим, що положення обох актів можна вважати універсально обов'язковими для виконання. Так, Загальна декларація прав людини, яка спочатку мала рекомендаційний характер, нині розглядається багатьма вченими як така, що містить норми міжнародного звичаєвого права, хоча цей статус встановлений не для всіх її положень. В цьому контексті, варто зауважити, що навіть при визнанні обов'язковості деяких положень цього документа, поодинокі факти їх порушень можуть бути недостатньою підставою для застосування санкцій. Отже, ця підстава має бути конкретизована [6, с. 35].

Насамкінець, застосування Україною економічних санкцій на підставі ч. 3 ст. 3 ЗУ «Про санкції» також може викликати питання щодо міжнародно-правової законності запроваджених примусових заходів, оскільки останні, власне, як і у випадку попередньо обговореної підстави, можуть підпадати під категорію примусових заходів, що застосовуються третіми сторонами. Концепція примусових заходів, що застосовуються третіми сторонами, яка в окремих джерелах також позначається термінами «санкції третіх держав» або «контрзаходи третіх сторін», передбачає можливість запровадження примусових заходів суб'єктом міжнародного права, що не є безпосередньо постраждалим від міжнародного правопорушення [7, с. 406]. Одночасно з цим, слід наголосити, що законність таких заходів залишається дискусійною у сучасному міжнародному праві [7, с. 411].

При цьому необхідно відмітити, що ці міркування є релевантними лише в тому випадку, якщо застосовані Україною економічні санкції не можуть бути кваліфіковані як реторсії або контрзаходи, де реторсії охоплюють примусові заходи, які не заборонені міжнародним правом, тоді як контрзаходи – це примусові заходи, протиправність яких виключається за наявності визначених міжнародним правом підстав [8, с. 322].

Таким чином, наведені вище спостереження вказують перш за все на те, що Україні при застосуванні санкцій необхідно мати чітке уявлення про міжнародно-правову природу запроваджуваних примусових заходів та обережно підходити до вибору відповідної правової підстави, яка повинна відповідати приписам міжнародного права. Дотримання цієї умови важливо задля забезпечення ефективності вжитих спеціальних економічних заходів, які, у випадку

їх оскарження адресатами економічних санкцій, не будуть скасовані через їх неправомірність.

Поряд із вимогою щодо відповідності підстав для застосування економічних санкцій нормам міжнародного права, висувається також вимога дотримання принципів національного права при їх правовій регламентації. Йдеться, зокрема, про те, що правове регулювання підстав для застосування примусових заходів має узгоджуватися із засадничим принципом правової визначеності. В цьому зв'язку, С. О. Гриненко зауважує, що п. 1 ч. 1 ст. 3 ЗУ «Про санкції» нечітко визначає «які конкретно дії вважаються достатніми для застосування санкцій, що призводить до ситуації, коли інтерпретація юридичних підстав для застосування санкцій є відкритою для різних зловживань» [9, с. 189].

В контексті обговорення ст. 1 та ст. 3 ЗУ «Про санкції» також важливо звернути увагу на визначене коло суб'єктів, проти яких цей нормативно-правовий акт передбачає можливість запровадження економічних санкцій. Так, аналіз вказаних статей дозволяє дійти висновку, що об'єктами санкційного впливу можуть бути: «іноземна держава, іноземна юридична особа, юридична особа, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземці, особи без громадянства, суб'єкти, які здійснюють терористичну діяльність» [1]. Особливої уваги заслуговує включення до переліку такого поняття, як «суб'єкти, які здійснюють терористичну діяльність», що фактично розширює сферу застосування економічних санкцій на осіб, які перебувають під юрисдикцією України. Такий підхід до визначення кола суб'єктів, проти яких можуть запроваджуватися санкції, не узгоджується з сучасною міжнародною практикою. Адже, здебільшого економічні санкції спрямовуються проти суб'єктів, що не підпадають під юрисдикцію держави, яка застосовує примусові заходи [10, с. 32]. Це пояснюється тим, що «своєю сутністю санкції є міжнародно-правовим механізмом політичного характеру, який застосовує одна держава проти іншої держави, її фізичних та юридичних осіб, оскільки іншого способу боротьби з їх негативним впливом просто немає» [10, с. 34]. У зв'язку з цим, ототожнення міжнародно-правового інституту санкцій із національно-правовим інститутом юридичної відповідальності є недоречним тим більше, що наразі вітчизняне законодавство передбачає можливість притягнення фізичних та юридичних осіб, що знаходяться під юрисдикцією Укра-

їни та займаються терористичною діяльністю, до адміністративної, кримінальної та цивільно-правової відповідальності [4, с. 55].

Окрім аспекту недоцільності застосування економічних санкцій проти осіб, які перебувають під юрисдикцією держави-адресанта примусових заходів, у цьому контексті також виникає аспект законності таких заходів. Так, запровадження економічних санкцій до моменту, коли вина осіб, причетних до тероризму, буде встановлена у судовому порядку, є юридично сумнівним [6, с. 36] і «може призвести до негативних наслідків у вигляді фінансових та репутаційних втрат унаслідок рішень міжнародних судових інстанцій» [10, с. 34].

Наступне питання, яке пропонується розглянути в межах цього дослідження, стосується номенклатури економічних санкцій, які можуть бути застосовані відповідно до ЗУ «Про санкції». По-перше, увагу слід звернути на те, що, в цілому, Закон закріплює можливість застосування 24 видів санкцій, які прямо згадуються в його положеннях, а також допускає введення «інших санкцій, що відповідають принципам їх застосування, встановленим цим Законом» [1, ст. 4]. На думку К. Л. Бугайчука, такий підхід до регламентації суспільних відносин не повною мірою відповідає принципу правової визначеності, адже «під час накладення будь-яких обмежень на громадян суб'єктам владних повноважень слід уникати розмитих формулювань, а також формулювань, що містять елементи дискреції (та/або/чи). Наявність таких формулювань, за висновками Венеційської комісії та ЄСПЛ, може трактуватися як порушення принципу правової визначеності, особливо при визначенні порядку застосування заходів примусу чи інших обмежувальних заходів» [10, с. 34].

По-друге, аналіз наданого у ч. 1 ст. 4 ЗУ «Про санкції» переліку санкцій дозволяє дійти висновків про те, що економічні санкції, що вводяться Україною, є переважно цілеспрямованими за своїм характером. При цьому, останні можуть бути як секторальними, що вводять заборони або обмеження щодо певного економічного сектору іноземної держави, так і індивідуальними, спрямованими проти конкретних фізичних або юридичних осіб [11, с. 190]. Водночас, вітчизняне санкційне законодавство та практика його застосування не передбачають розмежування санкційних режимів на «горизонтальні» або «тематичні» та санкційні режими за географічним охопленням – практика, яка

на сьогодні є характерною для санкційних програм більшості міжнародних акторів, зокрема ЄС. Так, санкції за географічним охопленням передбачають застосування примусових заходів у зв'язку із ситуацією в третій державі. За словами Б. Бернацького та Д. Ковалю, такі санкційні режими є найбільш поширеними в практиці ЄС [12, с. 37]. На відміну від географічних санкцій, горизонтальні санкції запроваджуються у відповідь на міжнародні загрози, які не прив'язані до території конкретної держави [12, с. 38]. Наприклад, в ЄС діє 4 горизонтальні санкційні режими, які охоплюють санкції за порушення прав людини, за розповсюдження хімічної зброї, за кібератаки і санкції в межах боротьби з тероризмом [12, с. 38–40]. Натомість, що стосується України, то наразі, окрім секторальних санкцій проти Нікарагуа, чинними є тільки економічні санкції, запроваджені проти країни-агресора, які визначають своїм об'єктом лише фізичних та юридичних осіб, що перебувають як під українською, так і під російською юрисдикціями [12, с. 84].

В цьому зв'язку, слушною є пропозиція щодо необхідності поступового відтворення санкційних режимів ЄС за горизонтальною логікою їх організації, враховуючи, знов-таки, зобов'язання України щодо приведення національного законодавства у відповідність з правом ЄС [12, с. 83]. Також, доцільним вбачається упорядкування видів санкцій, що можуть застосовуватися за вітчизняним законодавством, і зведення їх до тих видів, які запроваджуються на рівні ЄС, а саме ембарго на постачання зброї, заборони на поїздки, заморожування активів, фінансові та торговельні обмеження [13, с. 8].

Висновки і пропозиції. Таким чином, аналіз ЗУ «Про санкції» дозволив виявити низку проблемних аспектів, які потребують вдосконалення для забезпечення належного правового регулювання застосування економічних санкцій в Україні. Серед таких слід виділити: (1) доволі широке визначення поняття спеціальних економічних заходів та підстав для їх застосування, що вимагає підвищеної обачності з боку суб'єктів реалізації санкційної політики України під час ухвалення рішень про застосування економічних санкцій та ретельного аналізу їх правового підґрунтя як з перспективи міжнародного, так і національного права, (2) визначення в якості потенційних об'єктів санкційного впливу осіб, які перебувають під юрисдикцією України, що не відповідає сучасній міжнародній практиці застосування економічних санкцій та викликає

питання щодо законності застосування економічних санкцій проти таких осіб відповідно до вітчизняного законодавства, (3) закріплення переліку економічних санкцій у невичерпний спосіб, що суперечить принципу правової визначеності, а також невідповідність цього переліку практиці ЄС у цій сфері, яка має слугувати взірцем для національної санкційної політики України та її правового регулювання, зважаючи на прагнення України до членства в ЄС. На наш погляд, усунення цих недоліків у ЗУ «Про санкції» сприятиме підвищенню ефективності реалізації санкційної політики України, зменшенню її вразливості у питаннях, що стосуються правомірності економічних санкцій, а також наближенню національного законодавства до права ЄС, що є обов'язковою умовою на шляху до членства України в Європейському Союзі.

Список використаної літератури:

1. Про санкції : Закон України від 14.08.2014 р. № 1644-VII. Дата оновлення: 08.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> (дата звернення: 23.12.2024).
2. Чулінда Л. І. Обмежувальні заходи (санкції) Європейського Союзу для зупинення воєнної агресії Росії. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 599–602.
3. Міністерство закордонних справ України : Санкції проти РФ. URL: <https://mfa.gov.ua/protidiya-agresiyi-rf/sankciyi-proti-rf> (дата звернення: 23.12.2024).
4. Хоббі Ю. С. Проблеми нормативно-правового регулювання санкцій в Україні в контексті міжнародного досвіду. *Правовий часопис Донбасу*. 2021. № 4(77). С. 51–59.
5. United Nations Charter from 26.06.1945. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter> (дата звернення: 23.12.2024).
6. Nihreieva O. O. Sanctions as a Tool to Achieve Compliance with International Law: Some Issues of National Implementation and Enforcement. *Odesa National University Herald. Jurisprudence*. 2023. Volume 25. Issue 1(36). P. 32–38.
7. Nihreieva O. Legality of Economic Sanctions as a Means of International Obligations Enforcement. *DPCE Online*. 2024. Vol. 63 No. SP1 (2024). P. 403–414.
8. Малишева Ю. В. Відмежування поняття «санкції» від суміжних понять «примусові заходи» та «контрзаходи» в міжнародному праві. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 1. С. 320–324.
9. Гриненко С. О. Проблеми застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України

- «Про санкції». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 6/2024. С. 188–191.
10. Бугайчук К. Л. Нормативно-правові аспекти вдосконалення санкційної політики України. *Право і безпека*. 2022. № 1(84). С. 29–38.
 11. Шинкар В. А., Король М. М., Качур Ю. Б. Особливості введення економічних санкцій України щодо Росії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 11. С. 188–193.
 12. Коваль Д., Бернацький Б. Санкційний довідник: уроки для України з практики іноземного санкційного законодавства та міжнародного права. Київ : Центр прав людини ZMINA, 2023. 96 с.
 13. Giumelli F., Hoffmann F., Anna Książczaková A. The When, What, Where and Why of European Union Sanctions. *European Security*. 2021. 30:1. С. 1–23.

Karliuha Y. K. Legal regulation of the application of economic sanctions in Ukraine: problematic aspects

The article is dedicated to analysing the legal regulation of the application of economic sanctions in Ukraine, as defined by the key legislative act in this area – the Law of Ukraine «On Sanctions». According to this law, special economic measures are an important tool for responding to existing and potential threats to the national interests and national security of Ukraine, the practical implementation of which is clearly demonstrated in the context of russian ongoing aggressive war against Ukraine since 2022.

Given the role of economic sanctions, investigating domestic legislation in this area to identify existing shortcomings and develop recommendations for addressing them, considering relevant international experience that may be adapted by the Ukrainian legislator to enhance the effectiveness of the national sanctions policy, is an urgent necessity today.

The research has identified several problematic aspects in the legal regulation of the application of economic sanctions, namely: the broad definition of special economic measures and the grounds for their application, which increases the risks of conflict between the imposed coercive measures and the norms of international and domestic law; the discrepancy between legislative provisions regarding the application of economic sanctions against individuals under Ukraine's jurisdiction and contemporary international practice in this area; the incompleteness of the legislatively regulated list of sanctions, which contradicts the principle of legal certainty; and the mismatch between this list and the coercive measures included in the European Union's sanctions toolkit. Considering international experience, particularly the practice of the European Union, which is currently the most relevant for Ukraine in light of its European integration process, the article presents a number of recommendations for improving national legislation. These recommendations aim to enhance the effectiveness of Ukraine's sanctions policy, reduce its vulnerability in matters related to the legality of economic sanctions, and align national legislation with the law of the European Union, which is a necessary condition for Ukraine's path to EU membership.

Key words: *European Union, Law of Ukraine «On Sanctions», international law, legality of economic sanctions, coercive measures, Ukraine's sanctions policy, special economic measures.*